

INDLEVELSE SKABER UDVIKLING

SMV BAROMETRET 2017

WWW.BDO.DK/SMVBAROMETRET

BDO

VELKOMMEN TIL SMV BAROMETRET 2017

SMV Barometret udkommer i 2017 for sjette år i træk, og vi kan med stolthed konstatere, at analysen på blot få år har udviklet sig til at være et væsentligt bidrag til samfundsdebatten om virksomhedernes aktuelle tilstand, deres rammebetingelser samt ikke mindst deres parathed til at fremme væksten i Danmark.

SMV Barometret bygger på omfattende data hentet blandt BDO's kunder. De kvantitative data stammer fra knapt 20.000 regnskaber samt mere end 2.000 spørgeskema-besvarelser fra SMV'er i dansk erhvervsliv. Dermed giver SMV Barometret et af de mest detaljerede, velunderbyggede og aktuelle billeder af, hvordan de danske SMV-virksomheder har det netop nu.

VI RÅDGIVER RYGRADEN I DANSK ERHVERVSLIV

BDO's indsigt i de små og mellemstore virksomheders udfordringer går dybt. SMV'erne er rygraden i dansk erhvervsliv. Vi har med SMV Barometret skabt et indgående indblik i, hvordan økonomien har det hos danske virksomheder, samt hvilke udfordringer der arbejdes med i dagligdagen. Det er blandt andet den viden og vores daglige samarbejde med SMV'erne, vi bruger, når vi rådgiver dansk erhvervslivs rygrad.

Vi har fagligheden, tyngden og rækkevidden og er landets 4. største rådgivnings- og revisionsvirksomhed. BDO er både den nærværende revisor, der er tæt på i dagligdagen, og den internationale rådgivningsvirksomhed med globalt udsyn.

I BDO ønsker vi løbende at skabe debat om vilkårene for dansk erhvervsliv, og vi har særligt fokus på at tale SMV'ernes sag. De mange mindre og mellemstore virksomheder fylder ofte ikke ret meget i medierne.

Dansk økonomi og velfærd afhænger dog i særlig grad af SMV'ernes muligheder for vækst. Danmark har nemlig brug for stærke SMV'ere, og bl.a. derfor udarbejder vi hvert år SMV Barometret.

TAK FOR DE MANGE BIDRAG

Vi skylder alle vores kunder, der i april måned tog sig tid til at besvare spørgeskemaet, en stor tak. Uden jeres input var det ikke muligt at udarbejde SMV Barometret 2017.

Venlig hilsen

BDO

Stig Holst Hartwig

Administrerende direktør

INDHOLDSFORTEGNELSE

- 4** Sammenfatning
- 10** Forventninger til fremtiden
- 14** Medarbejderne
- 18** Erhvervs klima
- 20** Livet som selvstændig
- 22** Sådan ser SMV-landskabet ud

”

Årets SMV Barometer viser, at de mindre og mellemstore virksomheder i 2016 lykkedes med at hæve både deres omsætning og deres overskud. Den gennemsnitlige omsætning steg med 5,5%, mens overskuddene gennemsnitligt steg med 8,5%. Et meget flot resultat sammenlignet med de seneste 2 år.

SE MERE OG KONTAKT OS
www.bdo.dk/smvbarometret

SAMMENFATNING

2016 VAR ET JUBELÅR FOR SMV'ERNE

Årets SMV Barometer viser, at de mindre og mellemstore virksomheder i 2016 lykkedes både med at hæve deres omsætning og deres overskud i forhold til 2015. Den gennemsnitlige omsætning steg med 5,5%, mens overskuddene gennemsnitligt steg med 8,5%. Et meget flot resultat sammenlignet med de seneste 2 år.

Tilbage i 2014 faldt omsætningen hos de mindre og mellemstore virksomheder nemlig med knapt 2% i forhold til det foregående år. Til gengæld steg deres overskud med hele 12,8%. Det var et tegn på, at virksomhederne – mens de tålmodigt ventede på et økonomisk opsving – var lykkedes med at effektivisere deres forretning.

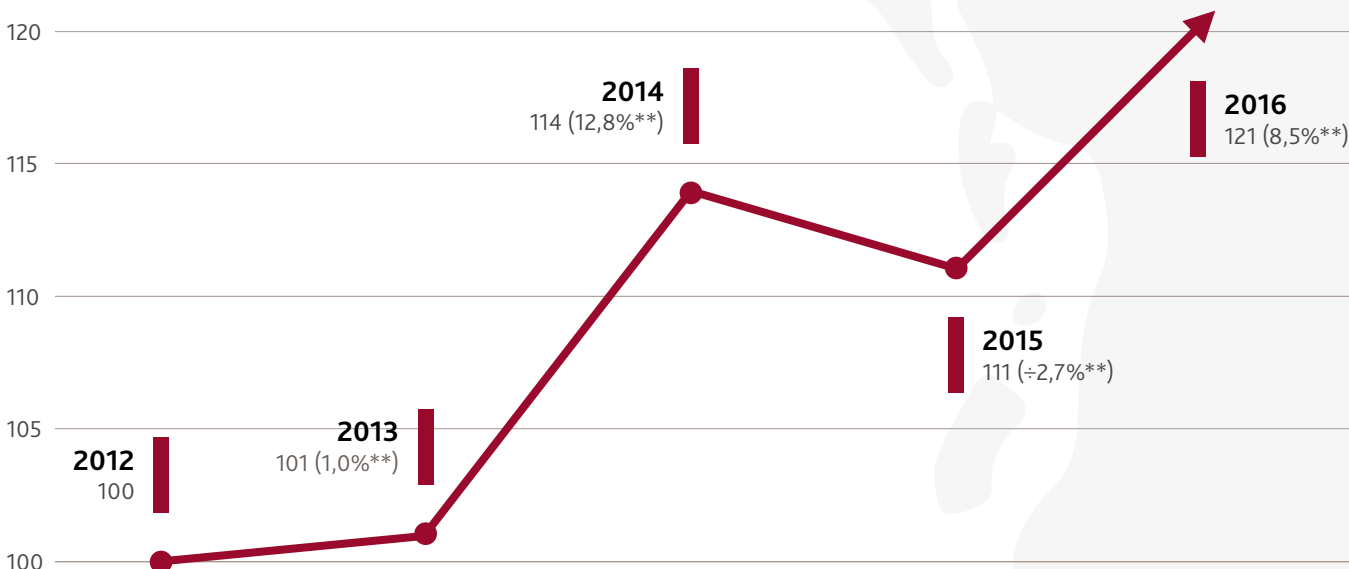
I 2015 skete det modsatte, omend det var et år med megen dans på stedet. Den gennemsnitlige omsætning steg marginalt med 0,5%, mens overskuddene faldt med godt 2%. Den overordnede forklaring var, at virksomhedernes lønomkostninger forholdsmæssigt var steget en lille smule mere end omsætningen. Det gik ud over overskuddene. Vi så det som et tegn på, at virksomhederne – stadig ventende på opsvinget – rustede sig til fremtiden ved at udvide medarbejderstaben.

I 2016 lykkedes virksomhederne så endelig med den vanskelige disciplin at skabe fremgang på begge områder.

Under normale omstændigheder ville mange nok nøjes med at betegne resultatet i 2016 som "tilfredsstillende", men når man tænker på, at den samlede økonomiske vækst i Danmark i 2016 efter alt at dømmes kun lige sneg sig over 1%, så kan resultatet – selv ikke med jysk beskedenhed – ikke betegnes som andet end "meget tilfredsstillende".

Udvikling i overskud

Indextal

** Årlig procentvis fremgang i overskuddene

Og det bedste er næsten, at der er fremgang over hele landet og i alle brancher. Vist er der forskelle, men de er ikke voldsomt store. Især er fremgangen i omsætningen meget jævnt fordelt. Groft sagt ligger gennemsnittet vest for Storebælt inden for ét procentpoint af den gennemsnitlige stigning på 5,5%, uanset hvilken region man kigger på. Kun på Sjælland – især i Region Hovedstaden – er omsætningen steget væsentligt mere, men her er lønomkostningerne til gengæld også steget mest. På overskudsniveau er forskellen mellem Øst- og Vestdanmark derfor ikke stor.

IKKE DEN STORE OVERRASKELSE OG SÅ ALLIGEVEL

Udviklingen i omsætningen i 2016 kom ikke som den store overraskelse for virksomhederne. I sidste års SMV Barometer gættede omkring 1/3 af dem således på, at året netop ville give en vækst i omsætningen på op til 10% i forhold til 2015.

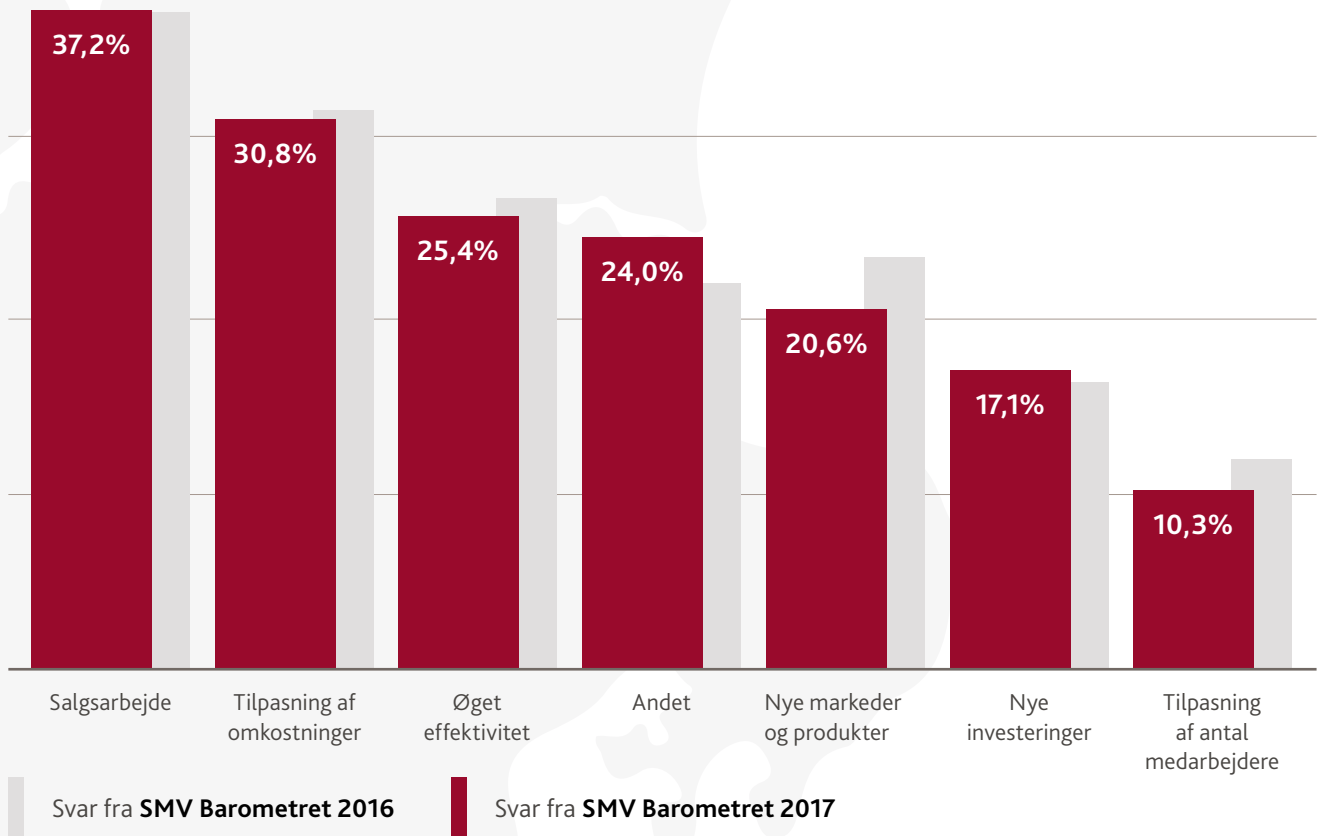
Når det gælder udviklingen i overskuddene, gik 2016 nok mere som håbet end som forventet. En fremgang i omsætningen er nemlig ikke i sig selv en garant for et stigende overskud. Mange ting skal gå i opfyldelse for, at virksomhederne lykkes med at hæve resultatet på bundlinjen. Men det skete faktisk i 2016.

Når det gælder forventningerne til 2017, er disse nogenlunde de samme som for 2016. Lidt defensivt vil mange sikkert mene i betragtning af den megen snak om vækst, men nok meget symptomatisk for de mindre virksomheders traditionelle forsigtighed med at bruge store armbevægelser.

Erfaringsmæssigt bruger de mindre og mellemstore virksomheder ikke budgetter i samme omfang som de større. Derfor er forventningerne til fremtiden også oftere baseret på kvalificeret gætterier end på egentlige forretningsplaner.

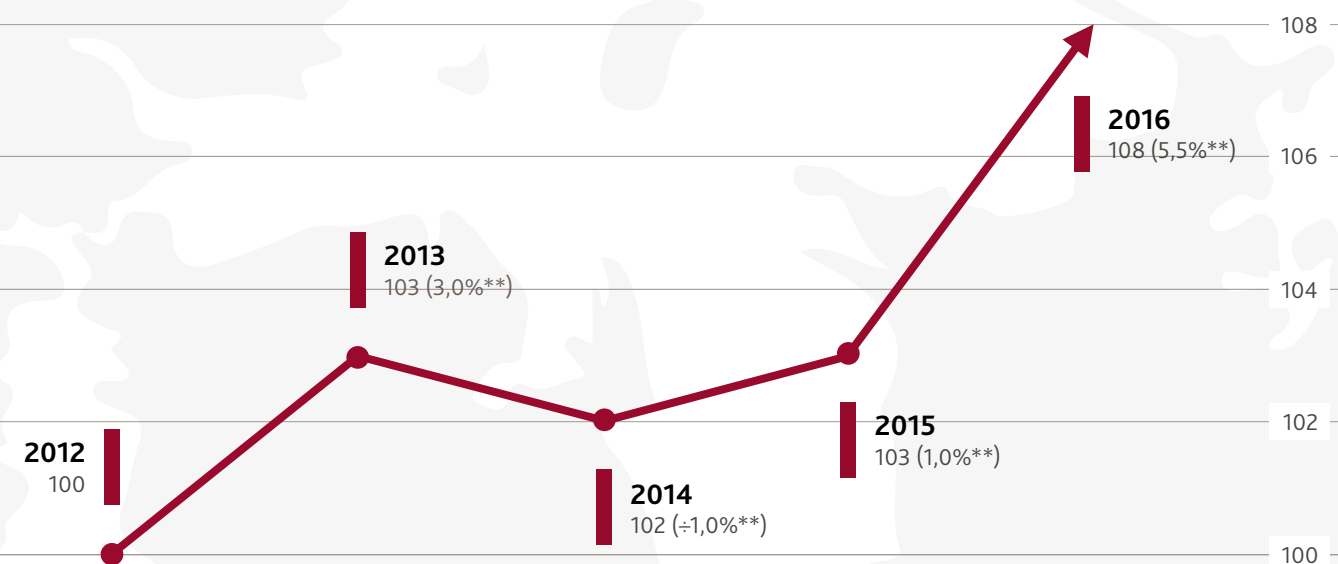
Hvor har virksomheden haft det primære fokus det seneste år?

Mulighed for op til 2 svar

Udvikling i omsætning

Indextal

** Årlig procentvis udvikling i omsætningen

STIGNING I OMSÆTNINGEN

FREM GANG OVERALT

Efter et 2015, hvor der mange steder skulle bruges decimaler til at illustrere fremgang, og hvor der enkelte steder endda var tilbagegang, viser tallene for 2016 en gennemsnitlig stigning i omsætningen hos de mindre og mellemstore virksomheder på 5,5%. Og der var fremgang over hele landet og i alle brancher.

SMV'ERNE I HOVEDSTADEN VINDER IGEN

Geografisk har fremgangen været meget jævnt fordelt. Størst var den i Region Hovedstaden, hvor omsætningen hos SMV'erne gennemsnitligt steg med 9,6%. De lå også i toppen i 2015, hvor deres omsætning dog kun voksede med 3,2%.

Den mindste stigning i 2016 var i Nordjylland, hvor den gennemsnitlige omsætning voksede med respektable 4,1%, og i Syddjylland (Region Syddanmark eksklusiv Fyn), hvor stigningen i 2016 var på 4,7%, hvilket dog var temmelig meget bedre end i 2015, hvor den gennemsnitlige omsætning i denne region faktisk faldt med 1,5%. I region Midtjylland steg omsætningen gennemsnitligt med 5,5%, mens den på Fyn steg med 6,1%.

GODT ÅR FOR SERVICEVIRKSOMHEDERNE

Branchemæssigt var det især servicevirksomhederne, der havde fremgang i omsætningen. Hele 15,1% steg den med. I midten ligger bygge- og anlægsvirksomhederne, der ligesom virksomhederne inden for vidensservice, information og kommunikation, hoteller og restauranter samt sundhed og socialvæsen alle hævdede omsætningen med omkring 8%.

I bunden ligger transportvirksomhederne samt landbrug og fiskeri. De hævdede kun deres omsætning i 2016 med henholdsvis 0,1% og 1,2%.

De mindre og mellemstore handelsvirksomheder hævdede i 2016 deres omsætning med 4,5% i forhold til 2015. Det er faktisk mere end industrivirksomhederne i samme segment, som kun oplevede en gennemsnitlig omsætningsfremgang på 3,5%.

FLOT STIGNING I OVERSKUDDENE

I modsætning til 2015, hvor overskuddene – defineret som virksomhedernes resultat af den primære drift før skat - faldt, så steg de i 2016 gennemsnitligt med 8,5%, og fremgangen var ligesom væksten i omsætningen jævnt fordelt over hele landet og på alle brancher.

Det er vores vurdering, at fremgangen på bundlinjen i det væsentlige skyldes, at virksomhederne i de senere år, hvor væksten i samfundet har været beskedent, har forberedt sig godt på fremtiden, og at de derfor evnede at slå til, straks de mildere vinde begyndte at blæse.

FYN IGEN BEDST

Geografisk var der størst fremgang på Fyn, hvor virksomhedernes overskud gennemsnitligt steg med hele 13,0% sammenlignet med 2015. Kun i Syddjylland (+4,3%) og i Nordjylland (+7,0%) steg overskuddene mindre end landsgennemsnittet.

REVANCHE TIL TRANSPORTVIRKSOMHEDERNE

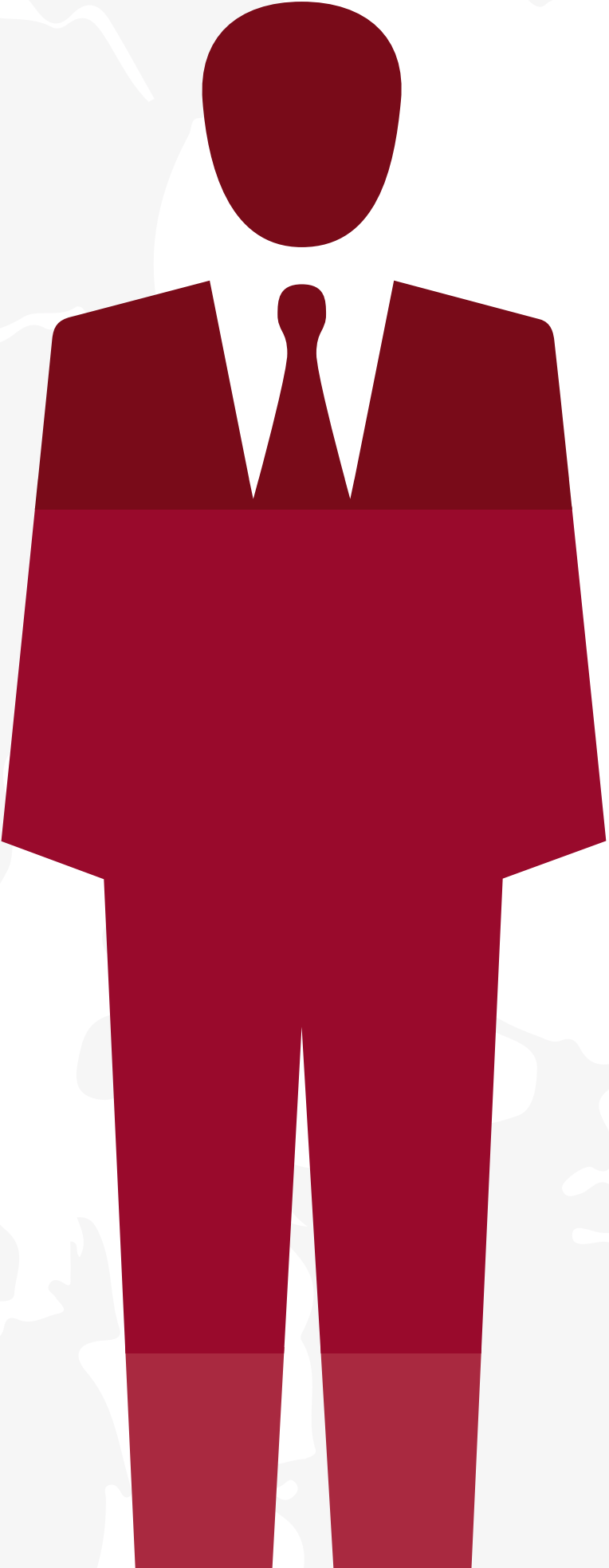
Branchemæssigt var det transportvirksomhederne, der blev årets vinder med en fremgang i overskuddene på 14,3%. Ganske imponerende i betragtning af, at de samme virksomheder stort set ikke hævdede deres omsætning.

Også virksomhederne inden for sundhed og socialvæsen (+10,0%), service (+12,4%) samt hoteller og restauranter (+13,4%) kan udvise to cifrede vækstrater på deres bundlinje i 2016. Hvis udviklingen i omsætning og overskud ses under et, er det kun servicevirksomhederne, der kan bryste sig med dette.

Mindst fremgang i overskuddet havde virksomhederne inden for information og kommunikation (+4,0%) og ejendomme (ejendomshandel og udlejning, +4,8%). Handelsvirksomhederne hævdede deres overskud med 7,0%, hvilket kun var lidt mindre end landbrug og fiskeri (+8,1%), vidensservice (+8,6%), industri (+8,9%) og bygge og anlæg (+9,4%).

”

Efter et 2015, hvor der mange steder skulle bruges decimaler til at illustrere fremgang, og hvor der enkelte steder endda var tilbagegang, viser tallene for 2016 en gennemsnitlig stigning i omsætningen hos de mindre og mellemstore virksomheder på 5,5%. Og der var fremgang over hele landet og i alle brancher.

Overvejer I at ansætte nye medarbejdere i det kommende år?

32,5%

Ja, vi forventer at ansætte en eller flere nye medarbejdere

Sidste år - 32,9%

53,8%

Nej, vi forventer ikke at ansætte flere nye medarbejdere

Sidste år - 52,3%

13,7%

Vi ansætter kun, hvis en af vores nuværende medarbejdere siger op

Sidste år - 14,8%

DE STØRSTE SMV'ER TORDNEDE FREM

Gruppen af mindre og mellemstore virksomheder - SMV'erne - er en meget uensartet gruppe. Den rummer alt fra helt små selskaber med en omsætning på under 1 mio. kr. til større selskaber med relativt mange ansatte og en omsætning på over 100 mio. kr.

I årets SMV Barometer har vi som noget nyt prøvet at sætte udviklingen i virksomhedernes omsætning og overskud i forhold til deres omsætning. Den øvelse gav en meget klar konklusion.

De største af de mindre og mellemstore virksomheder – dem med en omsætning på over 100 mio. kr. – er med stor afstand dem, som især havde et godt 2016. De hævdede i gennemsnit deres omsætning med næsten 12% og deres overskud med imponerende næsten 18%. Endnu en bekræftelse på, at virksomhedernes størrelse ikke er uden betydning for deres evne til at vækste. Fremgangen skal endda ses i lyset af, at de store virksomheder var dem, der øgede deres udgifter til løn mest - nemlig med knapt 9%.

De helt små virksomheder med en omsætning på under 1 mio. kr. måtte faktisk konstatere en omsætningsnedgang på små 4%, men de hævdede til gengæld deres overskud næsten 12%. Blandt andet fordi de lykkedes med at reducere deres udgifter til løn med 5%.

Virksomhederne i de øvrige omsætningsintervaller havde alle fremgang i både omsætning og overskud ikke langt fra landsgennemsnittet.

Når det er de største virksomheder, der så entydigt har haft den største fremgang, skyldes det efter vores opfattelse, at evnen til at forberede sig på fremtiden stiger markant med virksomhedernes størrelse. Jo mindre virksomhederne er, jo mere fokuserer ledelsen alene på de daglige udfordringer, hvilket giver en langsommere udvikling end hos de større.

ODENSE BLEV VINDER AF PROVINSMESTERSKABET I 2016

I kampen om provinsmesterskabet mellem de mindre og mellemstore virksomheder i henholdsvis Aarhus, Aalborg og Odense kommuner blev det sidstnævnte, som i 2016 løb med guldmedaljerne.

Virksomhederne i Odense kommune hævdede gennemsnitligt deres omsætning med 10,7% og deres overskud med gennemsnitligt 14,1%.

Udviklingen er ikke specielt overraskende. Allerede for 2 år siden forudsagde vi, at de nye store byggerier i den fynske hovedstad alt andet lige ville betyde, at virksomhederne i Odense kommune ville indhente det efterslæb, som de havde i forhold til Aalborg og Aarhus, hvor man var tidligere ude med sådanne byggerier.

SMV'erne i Aarhus kommune måtte efter 2 år på toppen nøjes med sølvmedaljer. De hævdede deres omsætning med 5,2% og deres overskud med 12,5%.

Aalborg måtte for andet år i træk nøjes med bronze efter en gennemsnitlig fremgang i omsætningen på 4,6% og i overskuddene med 4,1%.

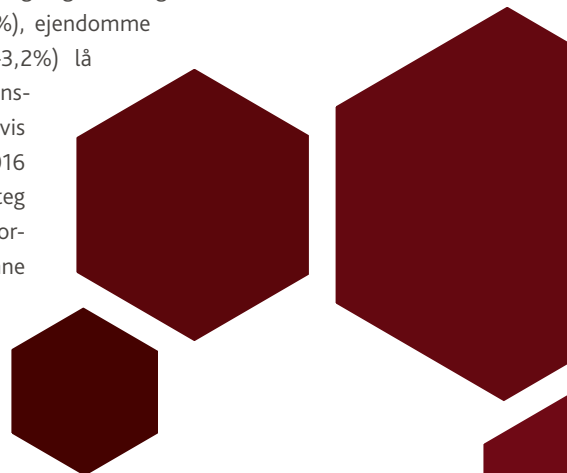
VIRKSOMHEDERNES LØNOMKOSTNINGER STEG

Ifølge Danmarks Statistik steg antallet af personer med lønmodtagerjob med omkring 45.000 i løbet af 2016. Derfor er det heller ikke overraskende, at de mindre og mellemstore virksomheders udgifter til løn voksede, om end stigningen naturligvis ikke kun dækker over nyansættelser, men også over lønforhøjelser til eksisterende medarbejdere.

Samlet steg SMV'ernes udgifter til løn med gennemsnitligt 4,6%. Klart lavest var stigningen på Fyn med kun 1,4% i gennemsnit, og klart højest var den i Region Hovedstaden med 7,9%. I de øvrige landsdele lå stigningen tæt på landsgennemsnittet.

Branchemæssigt steg udgifterne til løn mest inden for landbrug og fiskeri (+10,1%), hvilket nok vil overraske en del. Det er vores vurdering, at det snarere er fiskeriet end landbruget, der rummer forklaringen på den markante stigning.

Også blandt virksomhederne inden for information og kommunikation (+7,9%), service (+7,8%), hoteller og restauranter (+7,7%), vidensservice (+7,0%), bygge og anlæg (+5,9%) og sundhed og socialvæsen (+4,8%) var stigningen over gennemsnittet, mens den hos industri (+3,7%), ejendomme (+3,5%) og handel (+3,2%) lå lige under. Lavest lå transportvirksomhederne, hvis lønomkostninger i 2016 i gennemsnit kun steg med 1,8%, hvilket forklarer, hvorfor de kunne øge deres overskud så markant trods en næsten uændret omsætning.

VIRKSOMHEDERNE BLEV MERE SOLIDE I 2016

Den fine stigning i virksomhedernes overskud afspejler sig naturligvis i deres egenkapital og dermed også i deres soliditetsgrad.

Andelen af virksomheder med negativ egenkapital faldt markant i det seneste år. Fra samlet 14,3% i 2015 til 8,9% i 2016. Det var især blandt virksomhederne i Region Hovedstaden, i region Nordjylland og i Region Midtjylland, at der blev flere med positiv egenkapital.

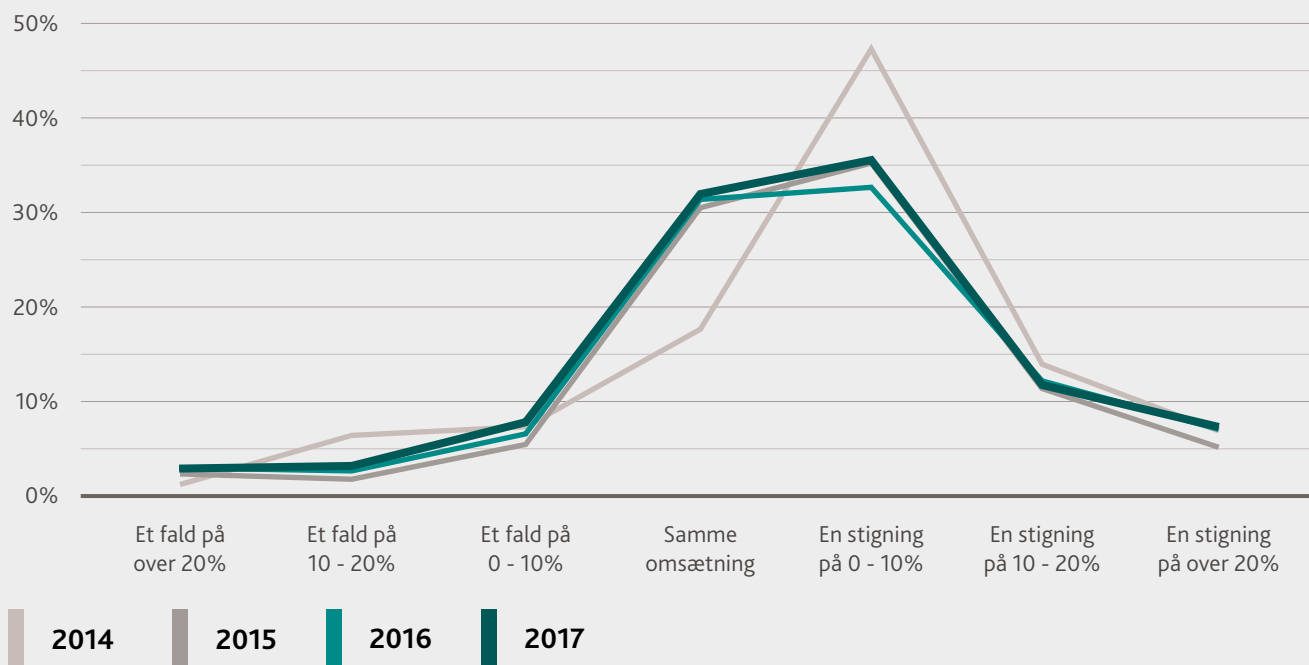
Samlet steg den gennemsnitlige soliditetsgrad blandt de mindre og mellemstore virksomheder fra 34,0% i 2015 til 35,5% i 2016. Geografisk set er det de fynske SMV'er, der har den højeste soliditetsgrad med 41,0%, mens de nordjyske har den laveste med 33,1%. Spændet mellem virksomhederne er dog ikke stort på dette punkt.

”

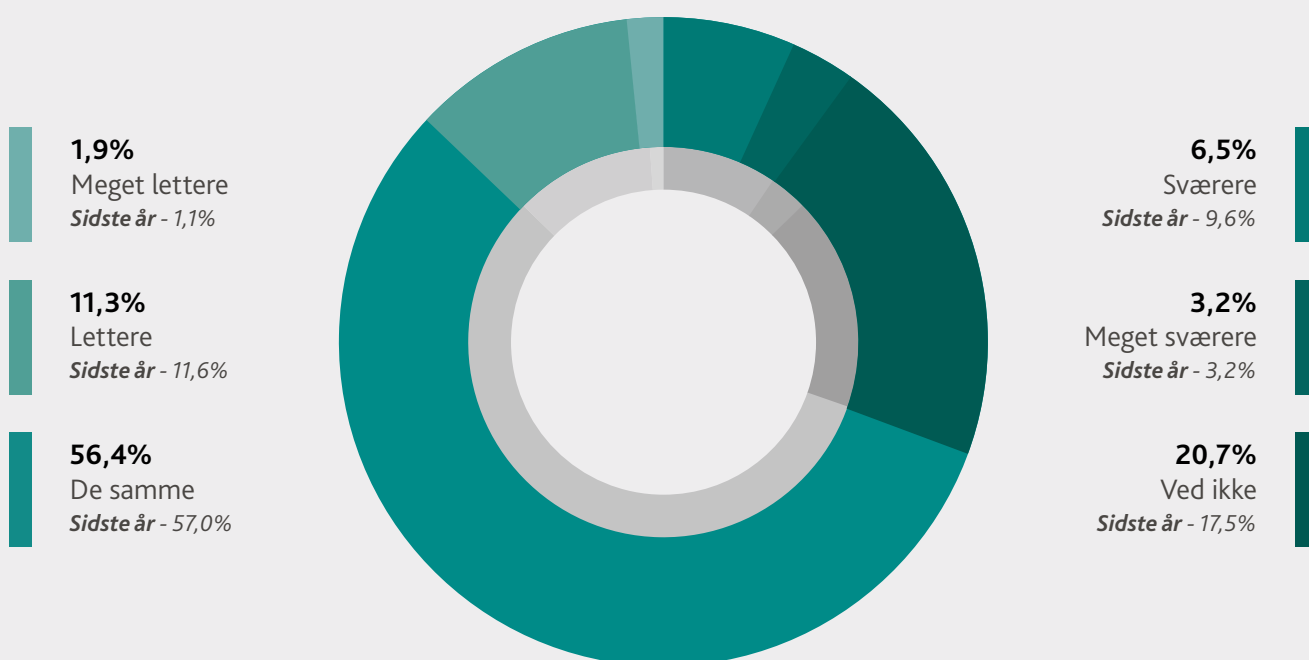
Når det er de største virksomheder, der så entydigt har haft den største fremgang, skyldes det efter vores opfattelse, at evnen til at forberede sig på fremtiden stiger markant med virksomhedernes størrelse. Jo mindre virksomhederne er, jo mere fokuserer ledelsen alene på de daglige udfordringer, hvilket giver en langsommere udvikling end hos de større.

FORVENTNINGER TIL FREMTIDEN

Hvordan er jeres forventninger til udviklingen i omsætningen for det kommende år i forhold til det forgangne år?

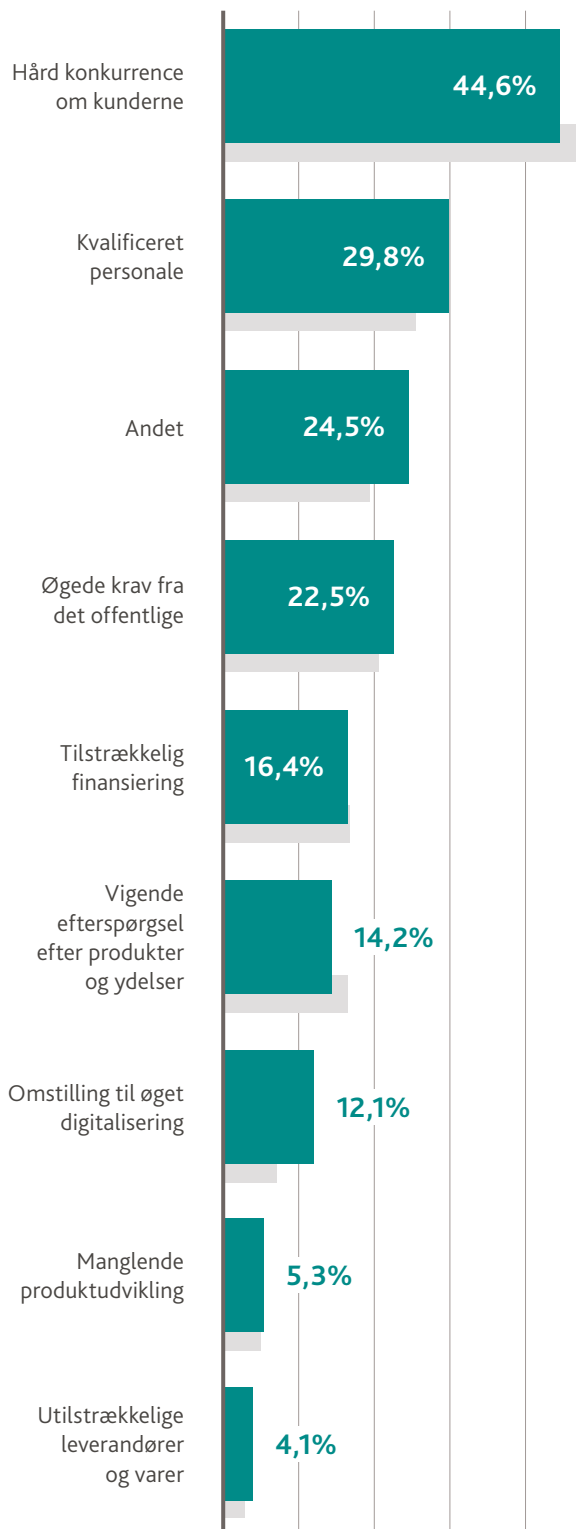

Hvordan oplever du jeres muligheder for finansiering af driften samt nye investeringer i dag sammenlignet med samme periode sidste år?

Hvilke udfordringer ser I som de største i forbindelse med jeres fremtidige drift?

Mulighed for op til 2 svar

De gode resultater i 2016 og den generelle bedring i samfundsøkonomien har ikke fået de mindre og mellemstore virksomheder til at blive væsentligt mere optimistiske. Der er således kun sket meget små forskydninger inden for de seneste år i forhold til virksomhedernes forventninger til udviklingen i deres omsætning.

Hele 71,3 % af virksomhederne har i spørgeskemaerne svaret, at de forventer nogenlunde samme omsætning (+/-10%) i 2017 som i 2016. Det er lidt flere end sidste år, hvor 70,7% havde denne forventning.

Andelen af virksomheder, der forventer en stigning i omsætningen i 2017 på mere end 10% i forhold til 2016, udgør 18,3% mod 19,2 % sidste år.

De beskedne ambitioner beror måske på, at man i gode tider ofte har en tendens til bare at ønske en fastholdelse af tingenes tilstand, mens de højere ambitioner oftere kommer til udtryk i krisetider.

UÆNDRET SYN PÅ MULIGHEDERNE FOR AT LÅNE PENGE

På spørgsmålet om, hvordan virksomhederne oplever deres muligheder for finansiering af driften og af nye investeringer, svarer 56,4%, at de er de samme som sidste år. I SMV Barometret 2016 var det tilsvarende tal 57,0%.

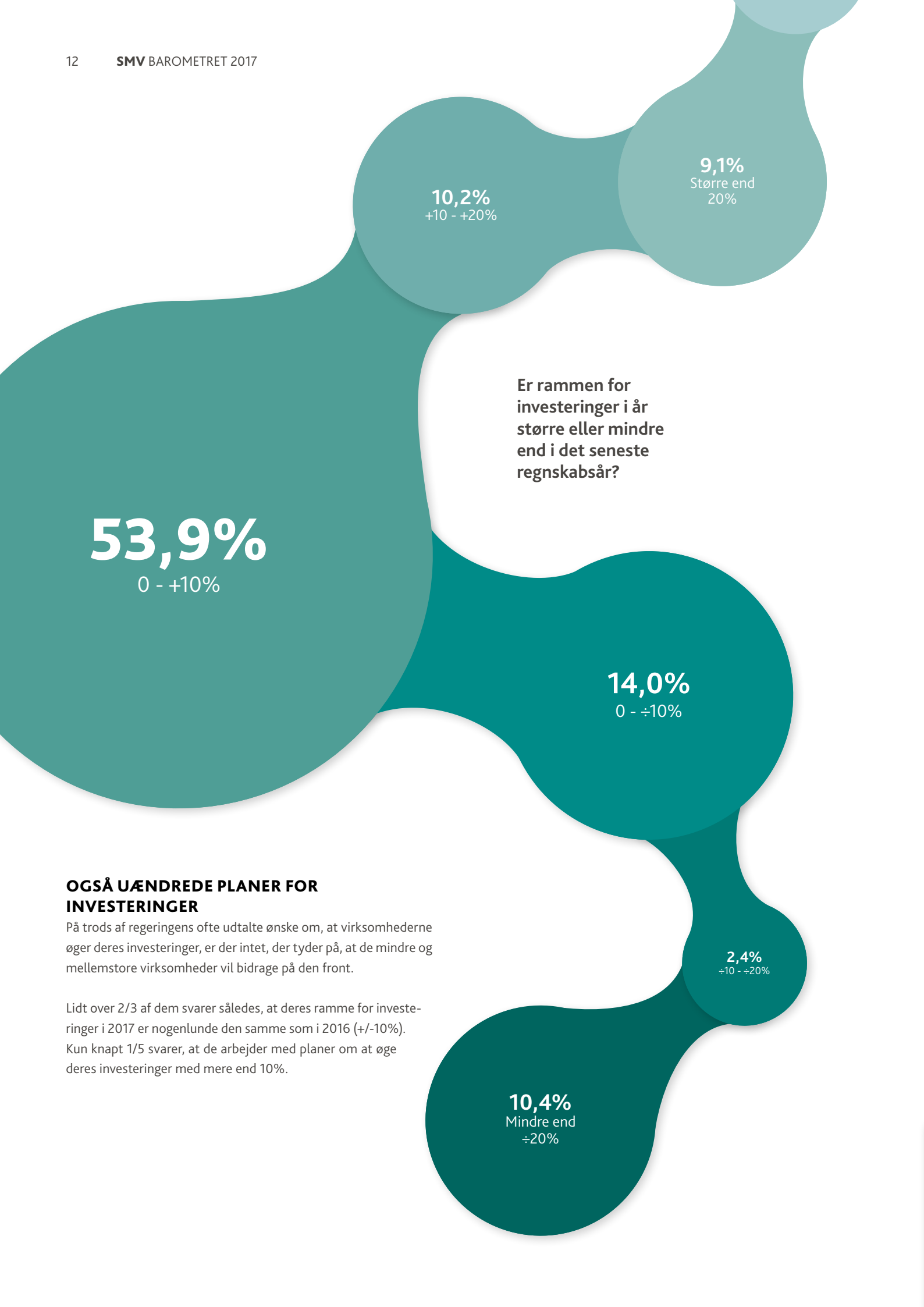
13,2% af de mindre og mellemstore virksomheder oplever det som lettere eller meget lettere at opnå finansiering. Det er lidt mere end sidste år, hvor 12,7% havde denne oplevelse.

9,7% oplever det som sværere eller meget sværere at låne penge. Det er lidt mindre end sidste år, hvor 12,8% fandt det sværere.

Andelen af virksomheder, der svarer "ved ikke" er vokset fra 17,5% til 20,7%. Mere end hver femte virksomhed kender således ikke til egne muligheder for at låne penge til finansiering af nye initiativer. Ligesom sidste år hælder vi mest til at tro, at tallet er udtryk for, at et ikke ubetydeligt antal mindre og mellemstore virksomheder helt har opgivet at søge om finansiering i penge- og realkreditinstitutioner, fordi de anser det for spild af tid.

Svar fra **SMV Barometret 2016**

Svar fra **SMV Barometret 2017**

Er rammen for investeringer i år større eller mindre end i det seneste regnskabsår?

53,9%
0 - +10%

14,0%
0 - ÷10%

OGSÅ UÆNDREDE PLANER FOR INVESTERINGER

På trods af regeringens ofte udtalte ønske om, at virksomhederne øger deres investeringer, er der intet, der tyder på, at de mindre og mellemstore virksomheder vil bidrage på den front.

Lidt over 2/3 af dem svarer således, at deres ramme for investeringer i 2017 er nogenlunde den samme som i 2016 (+/-10%). Kun knapt 1/5 svarer, at de arbejder med planer om at øge deres investeringer med mere end 10%.

2,4%
+10 - ÷20%

10,4%
Mindre end
÷20%

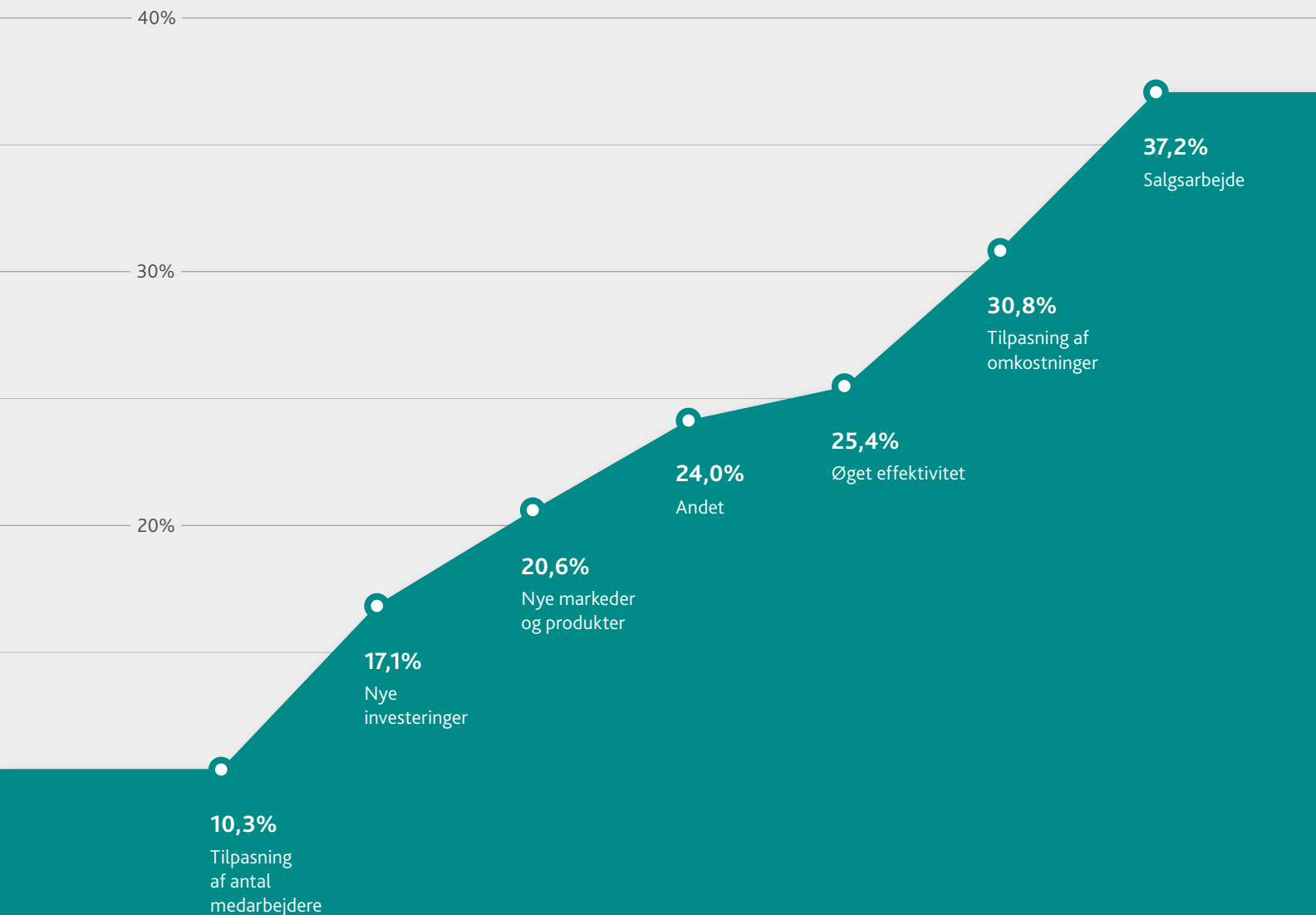
VIRKSOMHEDERNES FOKUS OG FREMTIDIGE UDFORDRINGER

På spørgsmålet om, hvor virksomhederne har haft deres primære fokus i det forgangne år, svarer de fleste (37,2%), at det har været på salgsarbejdet. Det er på niveau med sidste år. Næstflest har peget på tilpasning af omkostninger, hvilket også er det samme som sidste år.

Også når det gælder de største udfordringer i fremtiden, er rækkefølgen uændret. Virksomhederne peger først på den intensive konkurrence om kunderne og dernæst på vanskelighederne med at rekruttere de rigtige medarbejdere, men afstanden mellem de to er blevet mindre.

Hvor har virksomheden haft det primære fokus det seneste år?

Mulighed for op til 2 svar

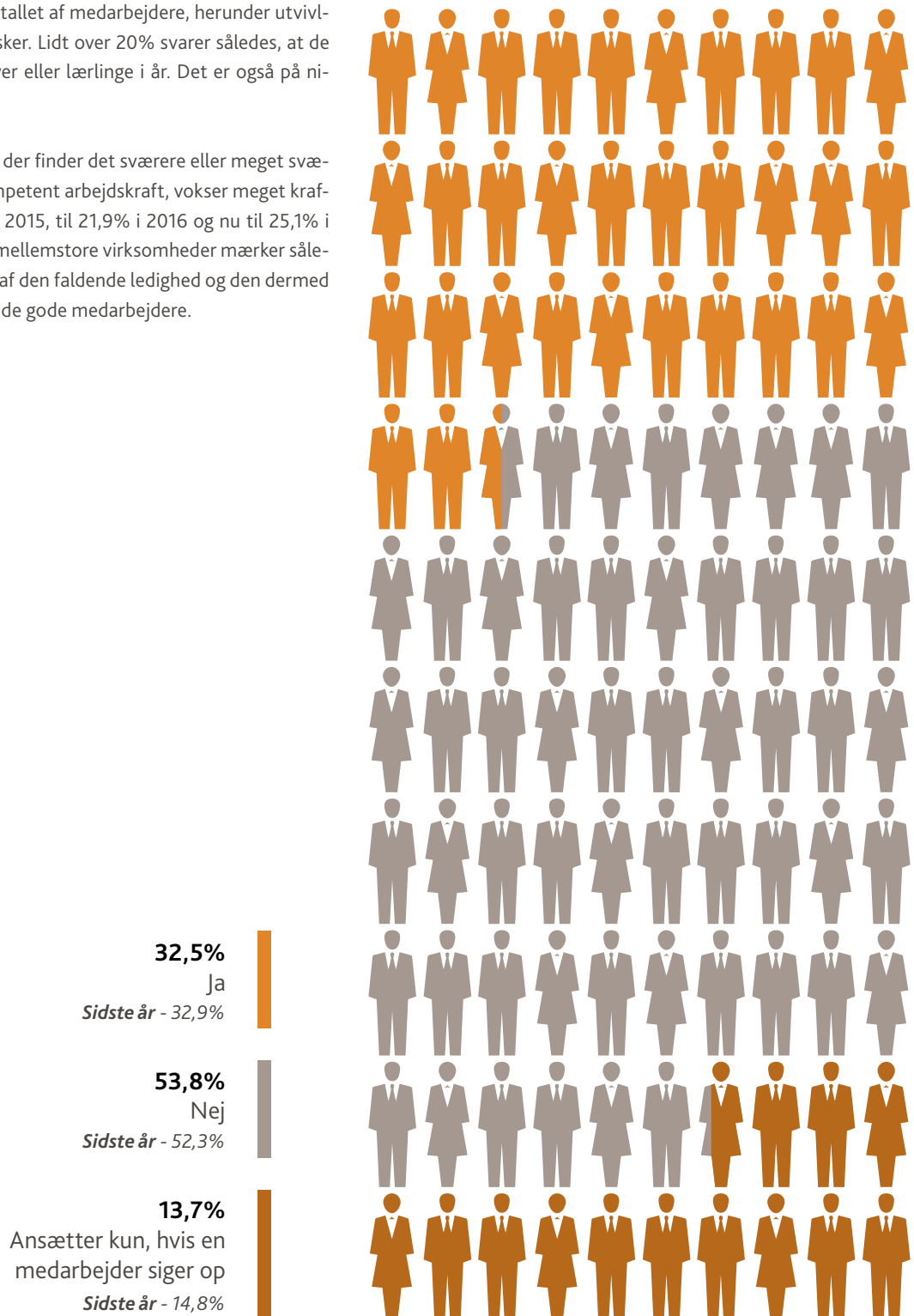
MEDARBEJDERNE

HVER TREDJE VIRKSOMHED VIL ANSÆTTE FLERE MEDARBEJDERE

Ligesom sidste år forventer knapt 1/3 af virksomhederne, at de i indeværende år vil øge antallet af medarbejdere, herunder utvivlsomt en del unge mennesker. Lidt over 20% svarer således, at de forventer at ansætte elever eller lærlinge i år. Det er også på niveau med sidste år.

Andelen af virksomheder, der finder det sværere eller meget sværere at skaffe lokal og kompetent arbejdskraft, vokser meget kraftigt i disse år. Fra 18,4% i 2015, til 21,9% i 2016 og nu til 25,1% i 2017. Også de mindre og mellemstore virksomheder mærker således klart konsekvenserne af den faldende ledighed og den dermed stigende konkurrence om de gode medarbejdere.

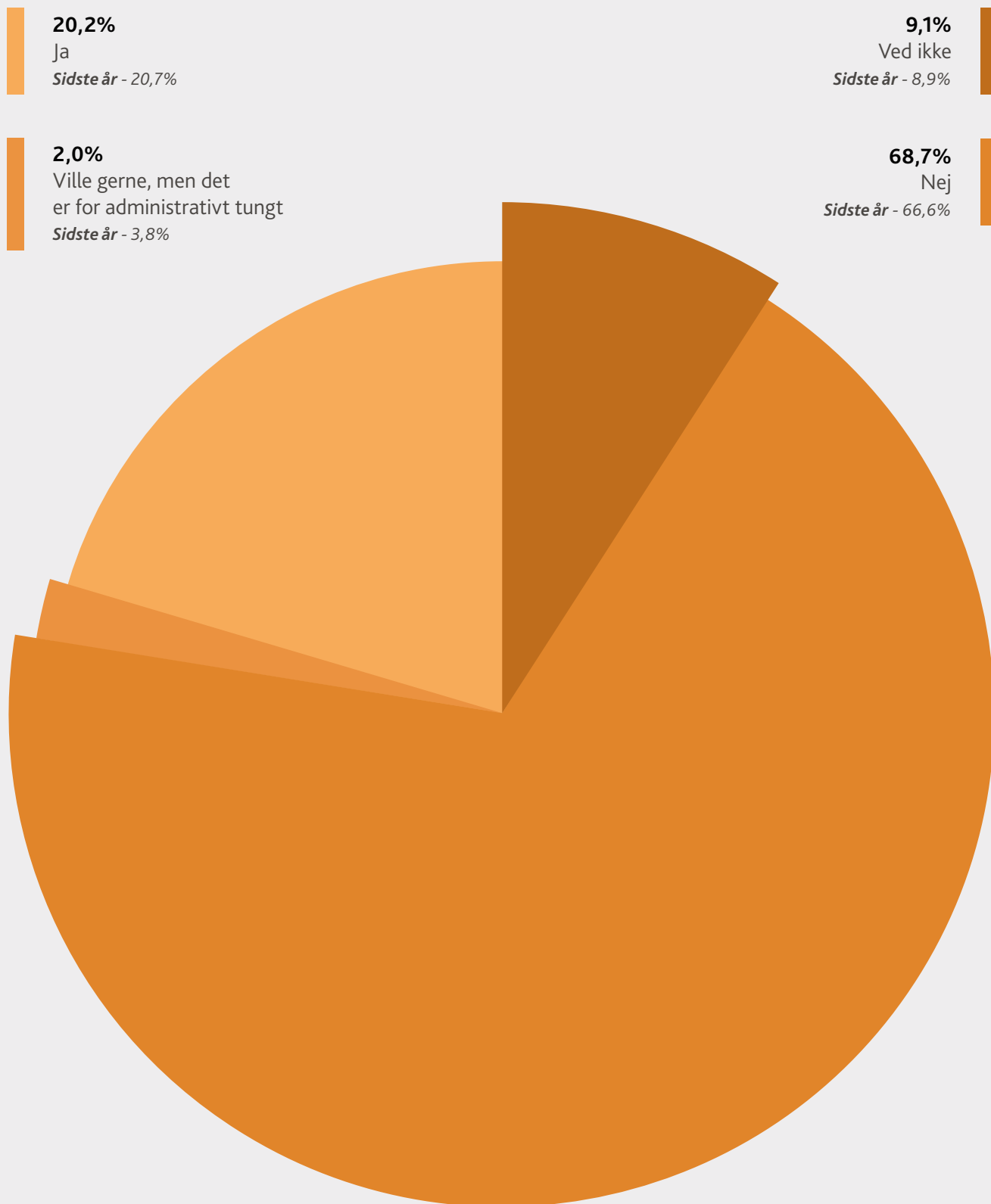
Overvejer I at ansætte nye medarbejdere i det kommende år?

Hvor mange synes, det er blevet sværere at skaffe lokal og kompetent arbejdskraft?

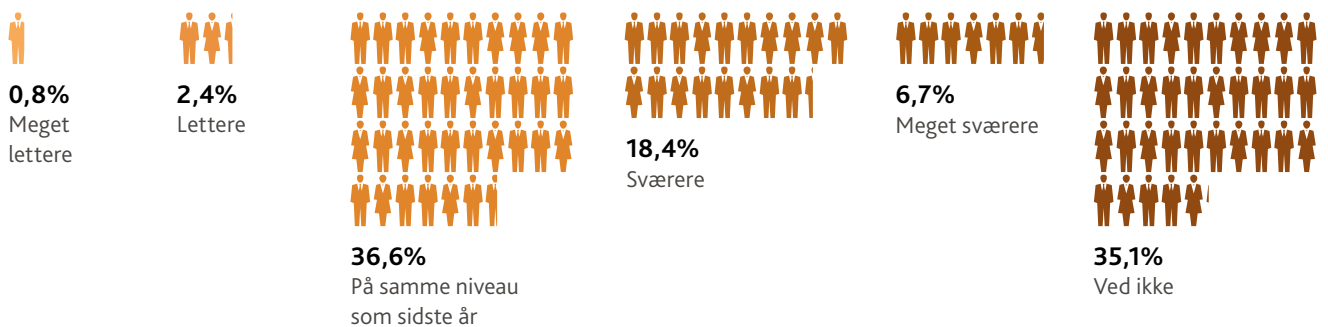
Forventer din virksomhed at ansætte elever / lærlinge / praktikanter i 2017?

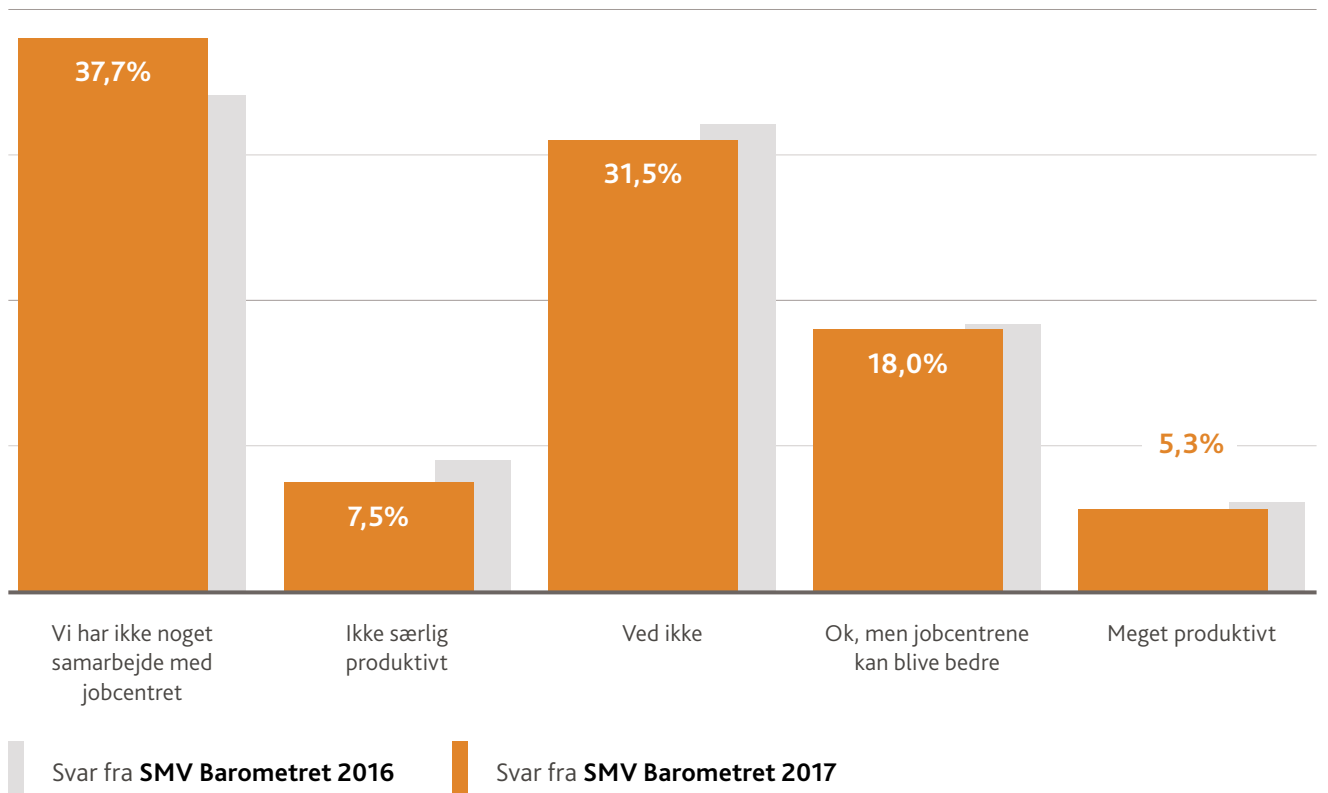

Vi har i igen i år spurgt virksomhederne, om de forventer at ansætte elever eller lærlinge i løbet af 2017. Det har ca. 20% svaret ja til, mens knap 69% har svaret nej. Små 2% har svaret, at de for så vidt gerne ville ansætte elever eller lærlinge, men ikke gør det, fordi de synes, det rent administrativt er for tungt.

Er det blevet sværere eller lettere at skaffe lokal kompetent arbejdskraft?

Hvordan oplever du samarbejdet med kommunens jobcenter?

ERHVERVSKLIMA

DIGITALISERING OG AUTOMATISERING

Også de mindre og mellemstore virksomheder har fokus på digitalisering og på automatisering. 47,7% svarer således, at de øger deres investeringer hertil, mens en tilsvarende andel svarer, at de ikke for nuværende foretager investeringer inden for dette område. En lille gruppe på 5,1% melder om faldende investeringer.

Når det gælder digitalisering, svarer mere end 2/3 – helt præcist 68,4% - af deltagerne i spørgeskemaundersøgelsen, at de forsøger at skabe øget konkurrencekraft gennem digitalisering. Det er lidt flere end sidste år, hvor 67,7% svarede bekræftende på dette spørgsmål.

Der er ikke sket den store forskydning mellem de områder, hvor mulighederne for digitalisering afprøves, hvilket nedenstående tal viser. I parentes er angivet tallene fra sidste år.

- Salg og markedsføring = 37,6% (39,3%)
- Kommunikation og sociale medier = 33,9% (30,7%)
- Administration og planlægning = 29,3% (27,4%)
- Produktudvikling = 15% (15,0%)
- Logistik og distribution = 9,1% (8,3%)

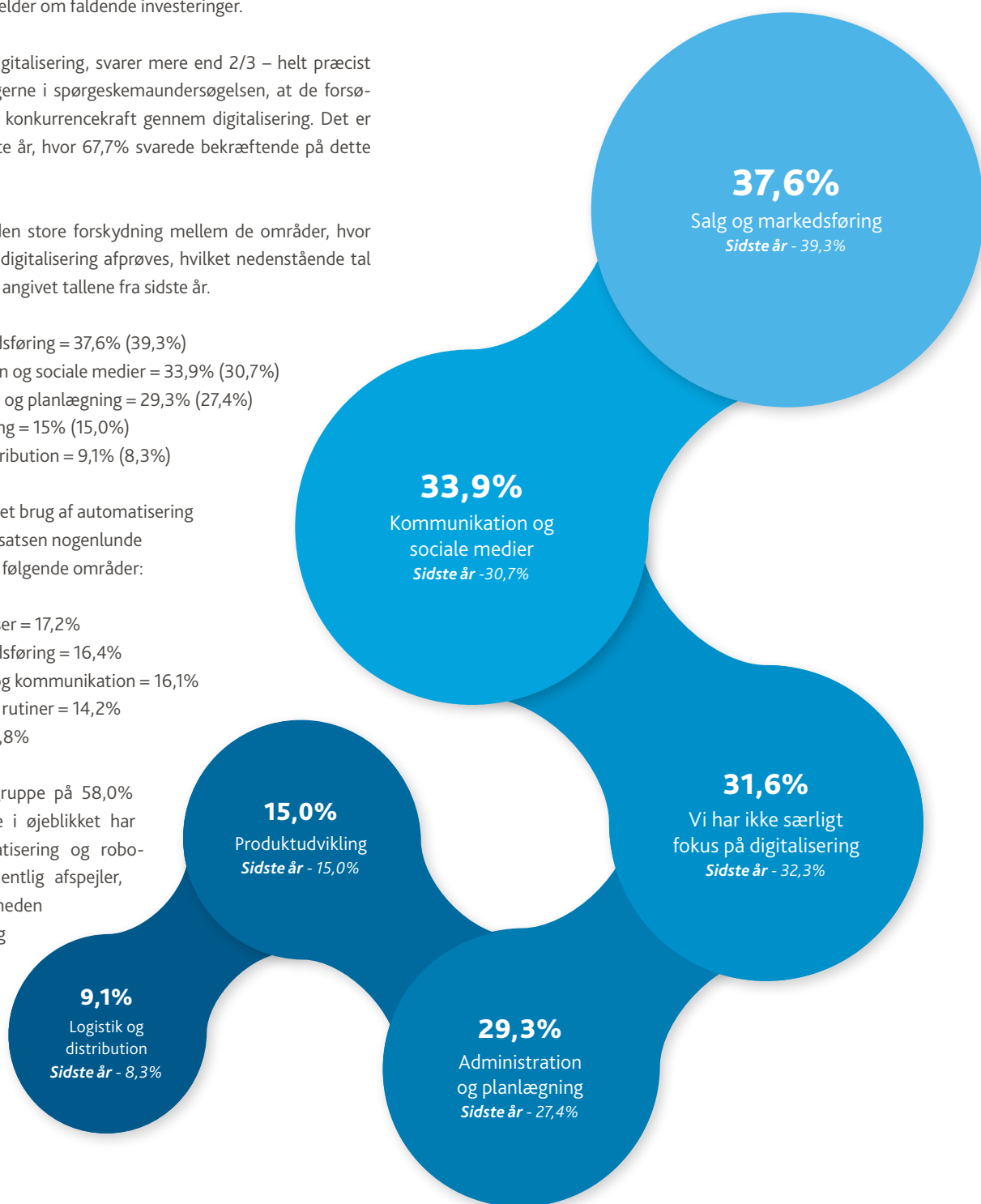
Når det gælder øget brug af automatisering og robotics, er indsatsen nogenlunde jævnt fordelt over følgende områder:

- Arbejdsprocesser = 17,2%
- Salg og markedsføring = 16,4%
- Kundeservice og kommunikation = 16,1%
- Administrative rutiner = 14,2%
- Produktion = 9,8%

En relativt stor gruppe på 58,0% svarer, at de ikke i øjeblikket har fokus på automatisering og robotics, hvilket formentlig afspejler, at netop muligheden for automatisering ikke er lige stor i alle brancher, eller i alle tilfælde ikke opleves sådan.

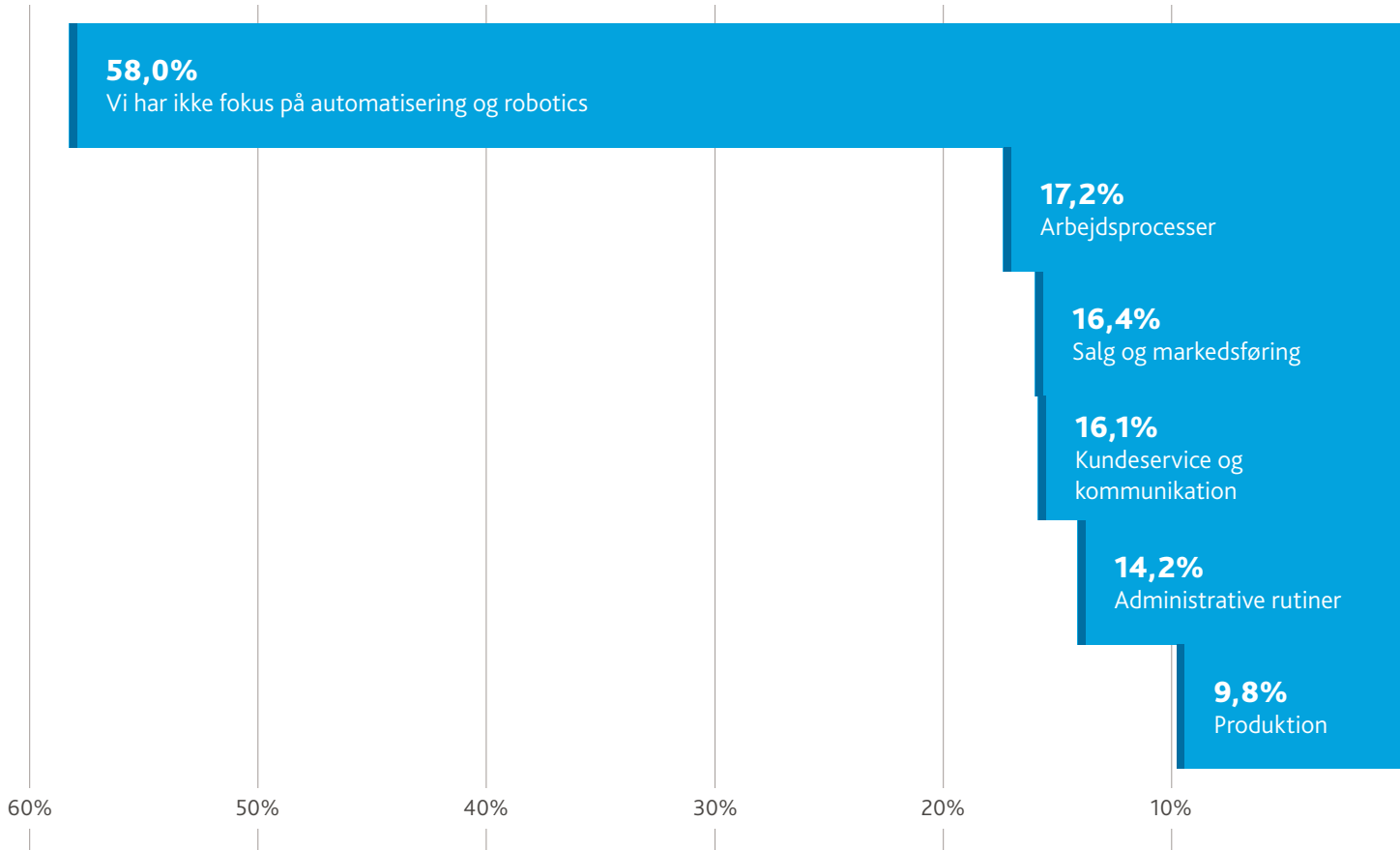
Inden for hvilke områder har din virksomhed særligt fokus på at skabe øget konkurrencekraft igennem øget digitalisering?

Mulighed for op til 2 svar

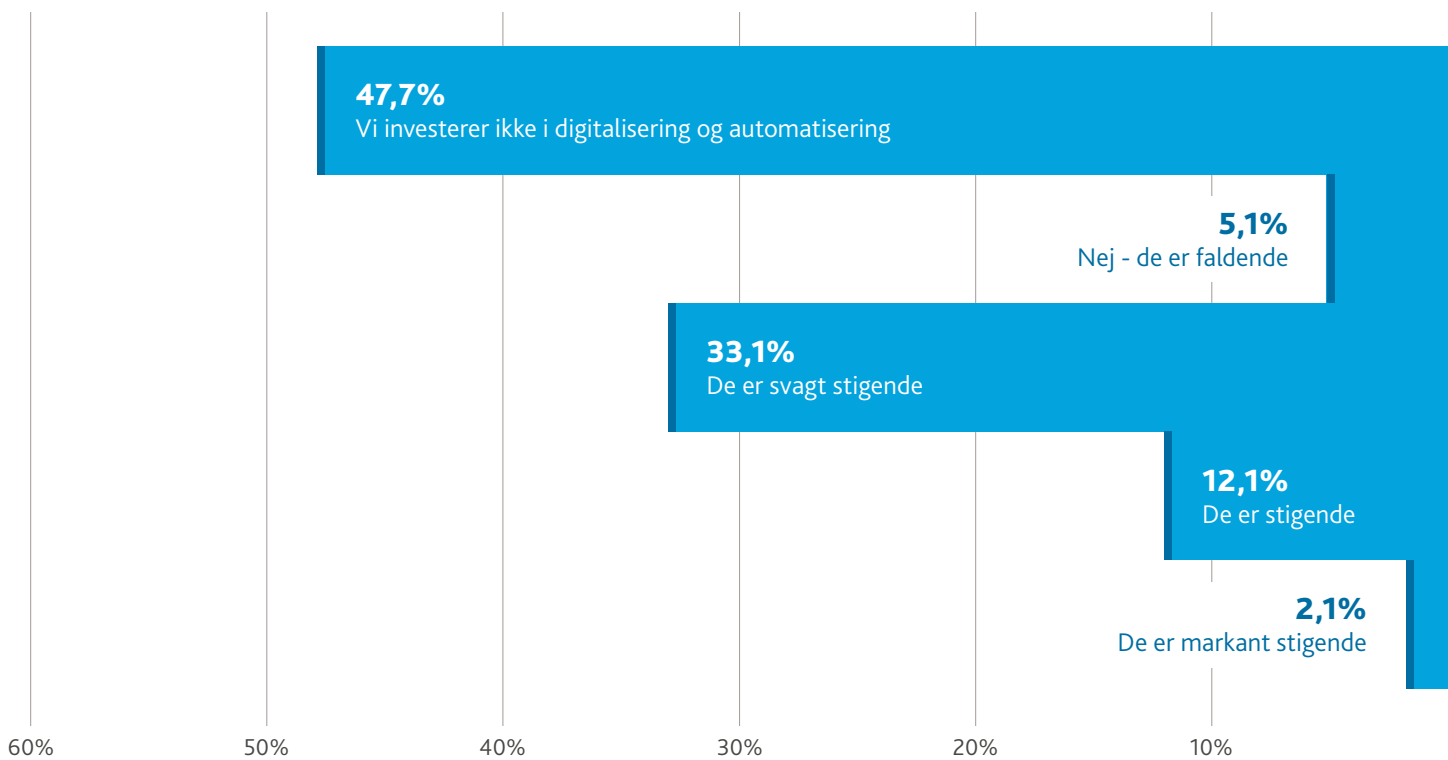

Inden for hvilke områder har din virksomhed særligt fokus på at skabe øget konkurrencekraft igennem øget brug af automatisering og robotics

Mulighed for op til 2 svar

Er din virksomheds investering i digitalisering og automatisering stigende eller faldende i forhold til tidligere år?

LIVET SOM SELVSTÆNDIG

På trods af de mange politiske intentioner om at gøre livet lettere for ejerne af de mange mindre og mellemstore virksomheder, så er det uændret for omkring 68,4% af dem, som har svaret, at de oplever vilkårene som uændrede i forhold til sidste år. Men det ændrer ikke ved, at de stadig er tilfredse med deres tilværelse. 72,4% svarer, at de også i dag ville vælge livet som indehaver af egen virksomhed.

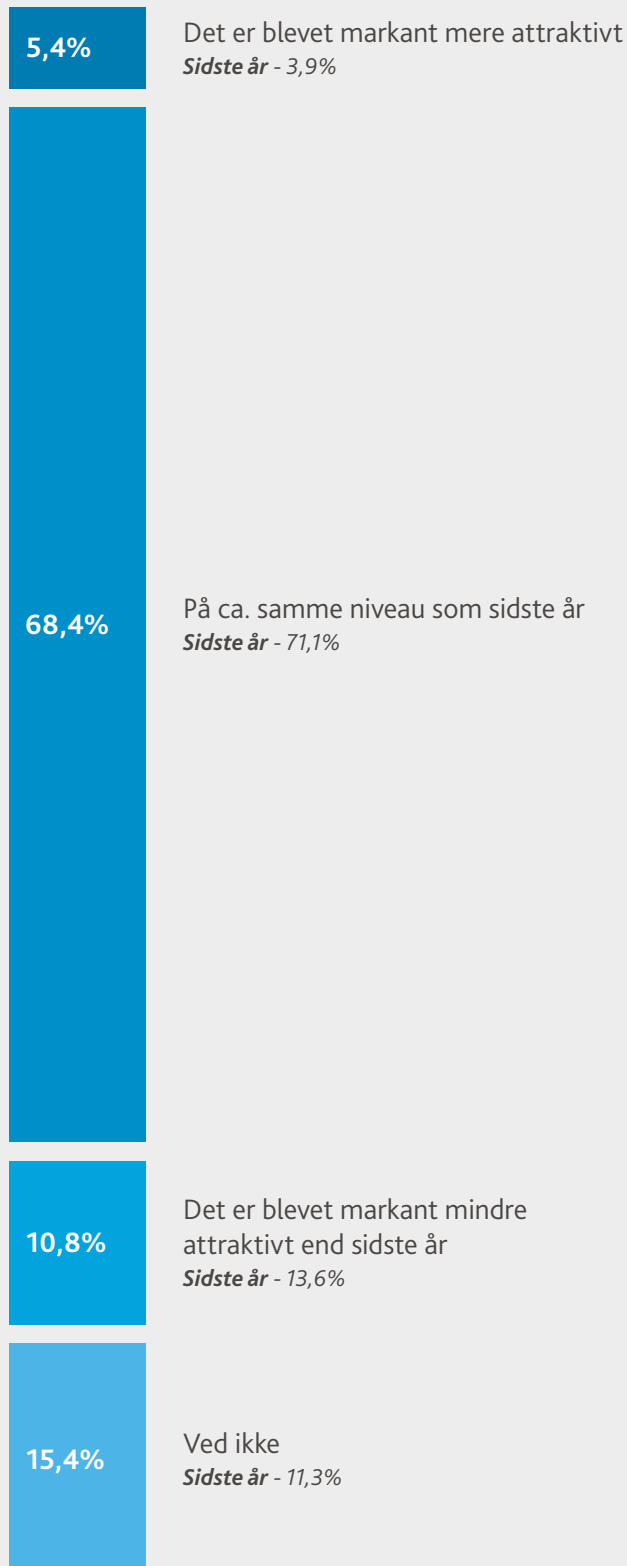
FORUDSÆTNINGER FOR ET BEDRE ERHVERVSKLIMA

SMV Barometret dokumenterer endnu en gang, at de administrative byrder fylder langt mere i bevidstheden hos de mindre og mellemstore virksomheder end hos politikerne på Christiansborg. Hele 58,9% (60,0%) af virksomhederne peger således på netop denne byrde som den vigtigste faktor for at opnå et bedre erhvervsklima. 28,1% (26,3%) peger på lavere selskabsskat, mens 24,5% (30,2%) peger på lavere personskat som en afgørende faktor for et bedre erhvervsklima.

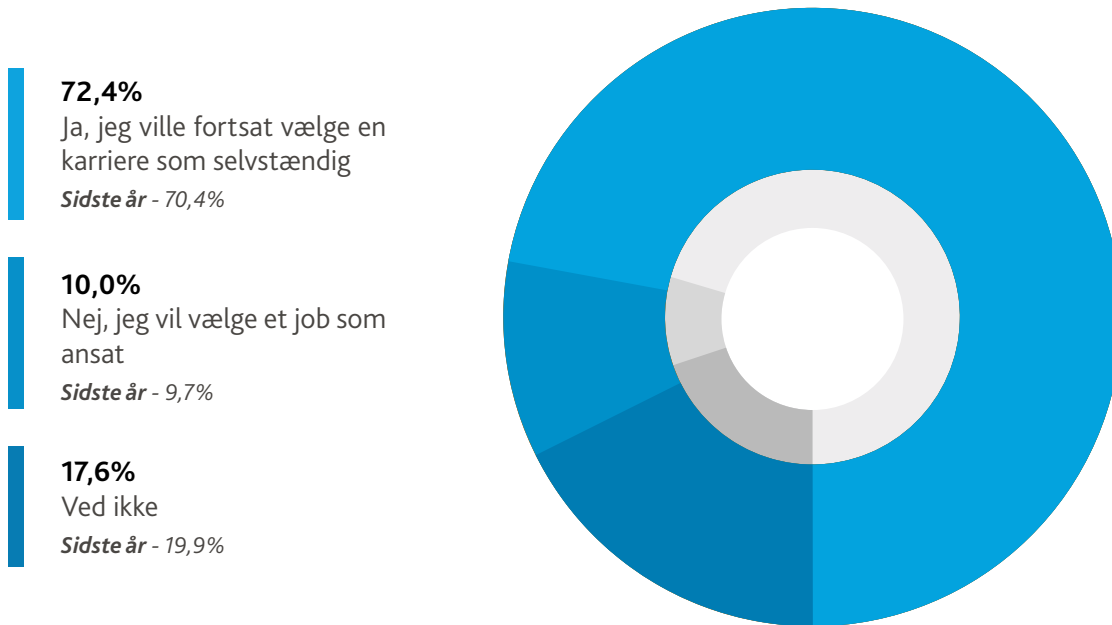
Selvom SMV-virksomhederne gerne vil betale mindre i skat, ønsker de først og fremmest en nemmere administrativ hverdag.

Ønsket om en nemmere administrativ hverdag bør være en oplagt prioriteringsovervejelse for politikerne, da det budgetmæssigt bør være nemmere at realisere end lavere skatter. Hvis SMV'ernes ønske om et mere attraktivt erhvervsklima skal opfyldes, bør politikerne trække i arbejdstøjet og først og fremmest arbejde for den dagsorden.

Er livet som indehaver af egen virksomhed blevet mere eller mindre attraktivt?

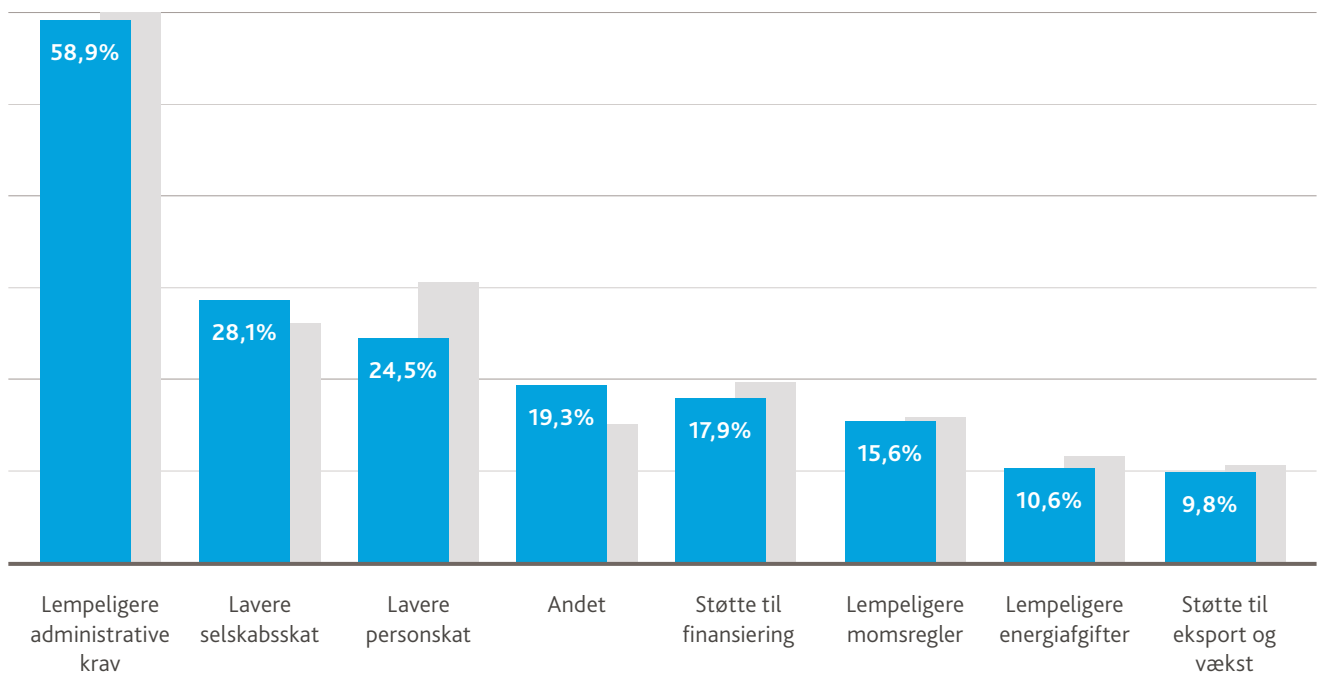

Ville du også i dag vælge livet som indehaver af egen virksomhed?

Hvad er de vigtigste faktorer for et bedre erhvervsklima for danske virksomheder?

Mulighed for op til 2 svar

Svar fra **SMV Barometret 2016**

Svar fra **SMV Barometret 2017**

SÅDAN SER SMV-LANDSKABET UD

I Danmarks Statistiks publikation med titlen "Danmark i tal 2017", ses det, at hele 25% af befolkningen i 2017 havde passeret de 60 år. I år 2000 var det tal til sammenligning kun 20%.

På bare 17 år er der altså blevet væsentlig flere ældre, mens antallet af personer i aldersgruppen 20-59 år er faldet næsten lige så meget. Det er derfor ikke overraskende, at SMV Barometret viser, at også de mindre og mellemstore virksomheder nu i stigende grad finder det sværere end tidligere at finde de rigtige medarbejdere.

Der er derfor en kæmpe udfordring i at få løst generationsudfordringen – den udfordring bør stå højt på agendaen hos alle virksomhedsejere.

DIGITALISERING OG AUTOMATISERING

Andelen af virksomheder, der ikke har særligt fokus på digitalisering, er faldende (om end svagt), og især er andelen af virksomheder, der har fokus på kommunikation og sociale medier steget pænt – en tendens, der for øvrigt også bakkes op af Danmarks Statistiks føromtalt publikation.

I BDO glæder vi os over udviklingen. Den er et tegn på, at SMV'erne i stigende grad er opmærksomme på den forretningsmæssige betydning, som de digitale muligheder og sociale medier kan få for dem. Og vi er ikke i tvivl om, at der også i de kommende år vil ske en kæmpe udvikling på dette område.

UDVIKLINGEN ACCELERERER

I SMV Barometret fokuserer vi primært på udviklingen mellem de to seneste år. Selvom udviklingen denne gang både er markant og glædelig, så ved vi alle, at tingene skal ses i et større perspektiv, hvis de virkelige tendenser skal udledes.

Selvom det er svært at forestille sig, at den hastighed, hvormed verden har forandret sig siden år 2000, skal kunne fortsætte eller yderligere accelerere også i de kommende år, så er der ikke meget, som tyder på, at dette ikke bliver tilfældet. I virkeligheden er vi vel først nu ved at få øjnene op for, hvad digitalisering, automatisering og robotics kan føre til. SMV Barometret viser, at det kun er ret få, der har fokus på den agenda – en dagsorden, som vi ellers mener, at SMV'erne i den grad også bør have fokus på, hvis de skal blive fortsatte vindere i deres respektive markeder.

MINDRE ADMINISTRATION ER FORTSAT NØGLEN TIL ET STÆRKERE SMV LANDSKAB

SMV Barometret dokumenterer endnu en gang, at de administrative byrder fylder langt mere i bevidstheden hos de mindre og mellemstore virksomheder end hos politikerne på Christiansborg. Lavere skat er også et tema, men med SMV Barometret har vi nu entydigt flere år i træk dokumenteret, at hvis politikerne ønsker at skabe bedre erhvervsvilkår for SMV'erne, så skal de arbejde for at gøre det nemmere og mindre bureaukratisk at drive virksomhed – en politisk dagsorden, der ikke er nem, men som trods alt bør være mere spiselig på tværs af det politiske landskab, end skat er det.

SE MERE OG KONTAKT OS

www.bdo.dk/smvbarometret

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab, en danskejet rådgivnings- og revisionsvirksomhed, er medlem af BDO International Limited - et UK-baseret selskab med begrænset hæftelse - og del af det internationale BDO netværk bestående af uafhængige medlemsfirmaer. BDO er varemærke for både BDO netværket og for alle BDO medlemsfirmaerne. BDO i Danmark beskæftiger godt 1.100 medarbejdere, mens det verdensspændende BDO netværk har over 68.000 medarbejdere i 158 lande.

Copyright © BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab